

Projekts

(Ministru kabineta

2013.gada ____ . _____

rīkojums Nr. _____)

**Koncepcijas par jauna Latvijas Sabiedriskā elektroniskā medija izveidi
kopsavilkums**

2013

Risināmā jautājuma būtība

Sabiedriskajiem medijiem gan Eiropas Savienībā kopumā, gan katrā dalībvalstī tiek pievērsta arvien lielāka uzmanība, jo ekonomiskās, kultūras, sociālās un tehnoloģiskās izmaiņas mediju vidē un auditorijas mediju lietošanas paradumu maiņa rada jaunus izaicinājumus un palielina sabiedrisko mediju atbildību, lai nodrošinātu vienlīdzīgu kvalitatīvas un neatkarīgas informācijas un procesu izpēti un analīzi pieejamību visiem sabiedrības locekļiem, sociālo saliedētību, viedokļu daudzveidību un indivīdu līdzdalības iespējas publiskajā telpā. Latvijā uzmanību sabiedriskajiem medijiem saasina ekonomiskās krīzes ietekme uz mediju attīstības iespējām. Ir nepieciešams attīstīt un arī aizsargāt nacionālo kultūras telpu. Sabiedriskie mediji nākotnē ir būtisks resurss, lai radītu, uzturētu un attīstītu nacionālo kultūrtelpu un informācijas vidi, veicinātu Latvijas valsts nacionālo un kultūras identitāti gan atsevišķos indivīdos, gan arī lielākās un mazākās kopienās. Šī koncepcija ietver priekšlikumus, kā risināt šīs problēmas un nodrošināt ilgtspējīgu Latvijas sabiedriskā medija attīstību.

Koncepcijas sākotnējā versijā tika salīdzinātas 3 iespējamās sabiedriskā medija attīstības iespējas:

1. **IESPĒJA** paredz mediju daļējas konverģences risinājumu, kuras ietvaros tiek saglabāta LR un LTV institucionālā patstāvība, bet abi mediji realizē kopprojektus. Šīs iespējas ietvaros var uzlaboties satura kvalitāte, pateicoties interneta portālam, taču mediju attīstības tempi var atpalikt no ātruma, kā mainās auditorijas mediju lietošanas paradumi un multimediju formātu izveide.
2. **IESPĒJA** paredz mediju pilnīgas konverģences risinājumu, kuras ietvaros tiek veidots jauns sabiedriskais medijs. LTV un LR saturā un struktūrā notiek būtiskas izmaiņas, kas vērstas uz to, lai Latvijas iedzīvotājiem būtu nodrošināta piekļuve daudzveidīgai informācijai. Šo modeli iespējams realizēt pakāpeniski. Šis modelis paredz esošo resursu sinerģiju, sadarbojoties veidot multimediju projektus un veidot vienotu un modernu tehnoloģisko infrastruktūru.
3. **IESPĒJA** paredz jaunu vienotu sabiedrisko mediju ar vienotu vadību un pārvaldību. Šīs iespējas ietvaros sabiedriskais medijs saturu iepirktu galvenokārt no neatkarīgajiem producentiem, sabiedriskā medija resursus izmantojot vienīgi ziņu raidījumu sagatavošanā. Šī iespēja ir vērtējama kā ekonomiski izdevīga, taču ietver ļoti augstu risku sabiedrības ilglaicīgai informācijas un kultūras vides attīstībai un integrācijai.

Koncepcijas detalizācijas projekta ietvaros (08.2012 – 12.2012), tika izstrādāta jauna sabiedriskā medija satura un organizācijas stratēģija (juridisko, pārvaldes, organizācijas, tehnoloģisko platformu un telpu risinājumu modeļu salīdzinājums, kā arī medija nākotnes finanšu budžets, finansējuma modeļi un 3 attīstības iespēju izmaksu un ieguvumu salīdzinājums).

Iespēju īstenošanai aprēķināto izmaksu apjoms 2014-2018.g.:

Investīcijas medija un IKT tehnoloģiju platformās, ēku rekonstrukcijā, un darbinieku apmācībās, satura licences, neatkarīgi no 3 iespējām: ~28,7 M LVL (no kuriem 23,3 M LVL medijs finansēs no saviem ienākumiem un 5,4 M LVL no ES līdzfinansējuma programmām). Jaunā sabiedriskā medija kopējās **uzturēšanas izmaksas** veidotu ~89,2 M LVL (kur valsts budžetā iekļauti jau 64,15 M LVL, 5,7 M LVL medija pašu papildus ienākumi/efektivitāte, 1,2 M LVL ES satura projekti un 18,2 M LVL valsts papildus budžeta dotācijas, kuras tiktu novirzītas oriģinālsatura apjomu pieaugumam).

Papildus medija uzturēšanas finansēšanas ietekme uz valsts budžetu iespēju salīdzinājums:

1.iespēja	21,45 M LVL
2.iespēja	18,2 M LVL
3.iespēja	18,7 M LVL

Ietekme uz valsts budžetu pa gadiem būtu sekojoša:

	2014	2015	2016	2017	2018	Kopā
Ietekme uz valsts budžetu 2. iespēja	2 300 000	3 600 000	4 000 000	4 400 000	3 900 000	18 200 000

LVL ar PVN

Par Latvijas Sabiedriskā medija (LSM) attīstības pamata scenāriju NEPLP nolēma **2.iespēju – vienota jauna sabiedriskā medija izveide**. LSM izvēlēta vīzija: “Stipra Latvijas demokrātija un nacionālā identitāte,” bet par misiju: “Informēt, izglītēt un iedvesmot katru Latvijas iedzīvotāju. Nodrošināt platformu sabiedrības diskusijām. Būt par vadošo mediju Latvijā.” Par LSM darbības mērķiem noteikti:

- Nacionālās identitātes, valodas, kultūras un sociālās atmiņas stiprināšana;
- Demokrātiskas un saliedētas sabiedrības veidošana;
- Piederības veicināšana Eiropas un starptautiskai kopienai;
- Izglītības un zināšanu izplatīšana;
- Radošuma un uzņēmības veicināšana;
- Bērnu un jauniešu iesaiste.

LSM paredzēts būtiski palielināt auditoriju – gan televīzijai, gan radio, gan internetam, lai 2018.gadā LSM ik dienas sasniegtu 70% Latvijas iedzīvotāju. Tāpat paredzēts ieviest sabiedriskā labuma testu, ar kura palīdzību tiks regulāri noteikts, kāda ir vienotā sabiedriskā medija sasniegtā auditorija, satura kvalitāte, uzticamība un finanšu efektivitāte. LSM stratēģiskais uzdevums ir ar multimediju satura piedāvājumu aktīvāk piesaistīt ekonomiski aktīvo cilvēku un jauniešu auditoriju, piedāvājot dinamisku un modernu saturu gan internetā, gan televīzijā, gan radio. Saturiskā ziņā par prioritātēm noteiktas ziņas un informatīvi dokumentālās programmas, izglītība un zinātne, bērnu un pusaudžu raidījumi un kultūras programmas – **šo tēmu īpatsvaram 5 gadu laikā ir jādubultojas. Konceptijas paredz, kad medijs saražotu par ~30% vairāk oriģinālsaturu, piedāvājot 2018.g. vidēji dienā TV, Radio, Internetā 24h oriģinālsaturu.**

Tiek piedāvāts uz likuma pamata izveidot jaunu atvasinātu publisko tiesību juridisko personu – Sabiedriskā medija padomi (SMP) Saeimas institucionālā padotībā, kas pārņem NEPLP funkcijas, kas saistītas ar vienotā sabiedriskā medija saturisko, gan organizatorisko uzraudzību un kapitālsabiedrības kapitāla daļu pārvaldību. Medija reorganizācija notiktu līdz 2015.g.

Abas esošās kapitālsabiedrības (LTV un LR) tiktu apvienotas vienā jaunā kapitālsabiedrībā, kas nodrošinās sabiedriskā medija pakalpojumus TV, radio un interneta kanālos. Vienotās kapitālsabiedrības operatīvo vadību veiktu valde 5 cilvēku sastāvā un vienotā organizācija līdz 2017.gadā atrastos vienās telpās – Zaķusalā (pirms tam ēka tiktu renovēta, pielāgota LR studiju un darba vietu vajadzībām).

Svarīgākie ieguvumi no LTV un LR apvienošanas būtu šādi:

- Konkurētspējīgāka medija izveide (TV,radio,internets), multimediju sinerģija;
- Materiālo, finanšu un intelektuālo resursu apvienošana konkurētspējas uzlabošanai;
- Profesionālāka un dinamiskāka pārvalde, gatavība nākotnei un straujai attīstībai;
- Efektīvāka finanšu programma (kopīgas investīcijas un iepirkumi, atbalsta funkcijas);
- Medija auditorijas sasniedzamības uzlabojumi – multikanāli, kopīgs mārketingis;
- Satura kvalitātes un apjomu pieaugums, medija lietotāju apmierinātības uzlabojumi;
- Labāko mediju nozares profesionāļu piesaiste, radošo jomu dažādība.

Lai uzsāktu mediju reformu būs nepieciešami grozījumi EPLL un saskaņojums EK (~6-9 mēn). Ņemot vērā, ka kompensācija par apvienotā medija sniegtajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem vidēji gadā pārsniedz Komisijas 2011.gada 20.decembra lēmuma (2012/21/ES) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz KMKops_030613_LSEM; Konceptijas projekta kopsavilkums „Konceptijas par jauna Latvijas Sabiedriskā elektroniskā medija izveidi kopsavilkums”

kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, 2.panta 1.punkta a) apakšpunktā noteikto 15 MEUR apmēru, plānotais pasākums būs jāpaziņo Eiropas Komisijai, lai nodrošinātu tā atbilstību Eiropas Kopienas kopējam tirgum un ievērotu prasības, kas izriet no Līguma par Eiropas Savienības darbību 108.panta. 3.punkta.

Dokumenta tiesiskais pamatojums

Projekts izstrādāts saskaņā ar Valdības rīcības plāna Deklarācijas par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai (apstiprināts ar Ministru kabineta 2012.gada 16.februāra rīkojumu Nr.84) 143.2.punktu, Latvijas Republikas elektronisko sakaru nozares politikas pamatnostādņēs 2011. – 2016.gadam (apstiprinātas ar Ministru kabineta 2011.gada 13.aprīļa rīkojumu Nr.151) noteikto uzdevumu izveidot jaunu Latvijas sabiedrisko mediju, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālajā stratēģijā 2012. – 2017.gadam (apstiprināta ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes 2012.gada 19.jūnija lēmumu Nr.75) noteiktajiem uzdevumiem un Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņu 2012. – 2018.gadam (apstiprinātas ar Ministru kabineta 2011.gada 20.oktobra rīkojumu Nr.542) Rīcības plāna 1.4.5.punktā noteikto uzdevumu nostiprināt sabiedrisko plašsaziņas līdzekli, apstiprinot koncepciju par jauna Latvijas sabiedriskā elektroniskā medija izveidi.

Kultūras ministre

Ž.Jaunzeme – Grende

Vīza: Valsts sekretārs

G.Puķītis

03.06.2013.

1076

G.Keistere

Tālr. 67221848

gita.keistere@neplpadome.lv